

การนำกลยุทธ์ Kaizen ไปใช้ในการพัฒนาฐานข้อมูล Pharmacy Term Paper
ห้องสมุดคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Implementation of Kaizen to develop Pharmacy Term Paper Database of
Faculty of Pharmacy Library, Chiang Mai University

อรกัญญา เมธา

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ e-mail: supawan.ha@cmu.ac.th

บทคัดย่อ

ห้องสมุดคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้ดำเนินการพัฒนาบริการเพื่อตอบสนองเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ “พัฒนาบริการเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้และการวิจัย” และ “ยกระดับการเข้าถึงและการใช้ทรัพยากรการเรียนรู้” ตามแผนยุทธศาสตร์ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ระยะ 5 ปี (พ.ศ.2560-2564) ห้องสมุดจึงได้พัฒนาการให้บริการทรัพยากรสารสนเทศ ประเภทเอกสารโครงการวิจัยระดับปริญญาตรีคณะเภสัช-ศาสตร์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการและการเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศของผู้ใช้บริการ โดยมีการนำกลยุทธ์ Kaizen ตามแนวทางปฏิบัติ 6 ประการ ได้แก่ คัดเลือกและกำหนดปัญหาที่จะดำเนินการ ทำความเข้าใจปัญหา วางแผนการแก้ไขปัญหากำหนดวิธีการที่ได้จากการวิเคราะห์ นำเอาผลที่ได้มาวิเคราะห์ และการจัดทำมาตรฐานเพื่อนำไปปฏิบัติ มีการประยุกต์ใช้แนวทางดังกล่าวในการพัฒนาปรับปรุงการให้บริการเอกสารโครงการวิจัยในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ผ่านฐานข้อมูล Pharmacy Term Paper ผลจากการพัฒนาการให้บริการดังกล่าวมีจำนวนเอกสารโครงการวิจัย ตั้งแต่ปีการศึกษา 2537 จนถึงปัจจุบัน จำนวน 1,571 รายการอยู่บนฐานข้อมูล และจากการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้บริการฐานข้อมูล ในปีการศึกษา 2562 พบว่าผู้ให้บริการมีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.78

คำสำคัญ: ฐานข้อมูลโครงการวิจัย, โครงการวิจัยอิเล็กทรอนิกส์, เภสัชศาสตร์, Kaizen,
ห้องสมุดคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ABSTRACT

Library of Faculty of Pharmacy Chiang Mai University develops new services to meet strategic goals. "quality service and enhancing learning and research" and "enhance access and use of learning resources" according to the 5 years (2017-2021) strategic plan of the Main Library of Chiang Mai University. The library has developed a service of information resources of documents of undergraduate research project, Faculty of Pharmacy. The objectives of the development were to increase efficiencies of the services and access to information resources. The Kaizen strategy was implemented as guidelines for six operations: 1) select and define the

problem, 2) understand the problem, 3) set plan to solve the problems, 4) define analytical methods, 5) implement analytical results and 6) establish standards for implementation. Application of those operations was used to develop and improve access of research project on documents "Pharmacy Term Paper database" through electronic format. Results of the development of the services showed that there are 1,571 documents, produced from academic year of 1994 to 2019, include on the database. The results also revealed that users of the database were highly satisfied with an average score of 3.78

Keyword: Research Project Database, Electronic Research Project, Pharmacy, Kaizen Strategy, Library of Faculty of Pharmacy, Chiang Mai University

บทนำ

ห้องสมุดคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เป็นหน่วยงานที่ให้บริการทรัพยากร-สารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน การศึกษาค้นคว้า และการวิจัยแก่นักศึกษา อาจารย์ บุคลากรของคณะเภสัชศาสตร์ โดยดำเนินการแสวงหา รวบรวม จัดระบบ และให้บริการทรัพยากรสารสนเทศ บริการการรู้สารสนเทศ รวมทั้งบริการสนับสนุนการวิจัย ในฐานะที่เป็นแหล่งการเรียนรู้เฉพาะสาขาวิชาเภสัชศาสตร์ และสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องทางด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ ดังนั้นจึงเห็นความสำคัญในการพัฒนาการให้บริการ และการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ เพื่อตอบสนองเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ "พัฒนาบริการเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้และการวิจัย" และ "ยกระดับการเข้าถึงและการใช้ทรัพยากรการเรียนรู้" ตามแผนยุทธศาสตร์ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ระยะ 5 ปี (พ.ศ.2560-2564) โดยดำเนินการพัฒนาฐานข้อมูล Pharmacy Term Paper ให้เป็นแหล่งข้อมูลสำหรับสืบค้นโครงการวิจัยระดับปริญญาตรีในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ จากการให้บริการที่ผ่านมาพบว่า โครงการงานวิจัยระดับปริญญาตรีของคณะเภสัชศาสตร์เป็นทรัพยากรสารสนเทศประเภทงานวิจัยขั้นปฐมภูมิที่มีความสำคัญต่อการเรียนการสอน กระบวนวิชา โครงการงานทางวิทยาศาสตร์เภสัชกรรม และกระบวนวิชาโครงการงานทางบริหารเภสัชกรรม ดังนั้นห้องสมุดจึงจำเป็นต้องพัฒนาการให้บริการ เพื่อตอบสนองพฤติกรรมการใช้บริการของผู้ใช้บริการในปัจจุบัน โดยเฉพาะกลุ่มเป้าหมายหลัก คือ นักศึกษา อาจารย์ นักวิจัยของคณะเภสัชศาสตร์ ซึ่งมีการใช้สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ และการบริการสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์เพิ่มมากขึ้น

ด้วยเหตุนี้ ห้องสมุดคณะเภสัชศาสตร์จึงได้พัฒนาการให้บริการฐานข้อมูล Pharmacy Term Paper เพื่อให้บริการทรัพยากรสารสนเทศประเภทโครงการงานวิจัยระดับปริญญาตรีในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2537 ถึงปัจจุบัน จำนวน 1,571 รายการ เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้และการวิจัย โดยได้นำแนวคิดการดำเนินงานตามกลยุทธ์ Kaizen ตามแนวทางปฏิบัติ 6 ประการ ได้แก่ คัดเลือกและกำหนดปัญหาที่จะดำเนินการ, ทำความเข้าใจปัญหา, วางแผนการแก้ไขปัญหา, กำหนดวิธีการที่ได้จากการวิเคราะห์, นำผลที่ได้มาวิเคราะห์, และการจัดทำมาตรฐานเพื่อนำไปปฏิบัติ (บุรณะศักดิ์ มาตหมาย, 2551) ซึ่งสามารถนำมาพัฒนาและปรับปรุงการให้บริการของห้องสมุดได้อย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมให้มีการเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

ปัจจุบัน การให้บริการโครงการงานวิจัยระดับปริญญาตรีของคณะเภสัชศาสตร์ ห้องสมุดได้ให้บริการในรูปแบบฐานข้อมูลภายใต้บริการฐานข้อมูล Pharmacy Term Paper เผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ห้องสมุดคณะเภสัชศาสตร์ โดยใช้กลยุทธ์ Kaizen ตามองค์ประกอบกิจกรรม ได้แก่ การบำรุงรักษาด้านการจัดการบริการให้ทันสมัย เป็นมาตรฐาน และการปรับปรุงกระบวนการให้สอดคล้องกับพฤติกรรมของผู้ใช้บริการ (ปรียาวดี ผลเอนก, 2558) ซึ่งเป็น

หลักการและการปฏิบัติที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในงานต่างๆ ได้ เพราะหลักการสำคัญของโคเซ็น คือ การปรับปรุง การเปลี่ยนแปลงวิธีการคิด การเปลี่ยนแปลงวิธีการทำงานที่บุคลากรสามารถปฏิบัติได้ด้วยตนเอง เป็นการปรับปรุงที่ทำต่อเนื่องโดยไม่สิ้นสุด (ชวิศร ปุคะภาค, 2555) โคเซ็นจึงเป็นกลยุทธ์ที่นำมาใช้เพื่อปรับปรุงองค์กรที่ครอบคลุมตั้งแต่ การปรับปรุงคุณภาพ กระบวนการผลิต การควบคุมคุณภาพ และการตรวจสอบ นอกจากนั้นยังสามารถนำมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพกับองค์กรที่ประกอบธุรกิจบริการ สอดคล้องกับผลการศึกษการพัฒนาบริการสอนการรู้สารสนเทศอย่างต่อเนื่องด้วยแนวทางโคเซ็น ส่งผลให้ห้องสมุดสามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ในการจัดการสอนเสริมในกระบวนการวิชาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ นอกจากนี้ห้องสมุดได้ค้นพบแนวทางการจัดรูปแบบการสอนการรู้สารสนเทศให้สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่เหมาะสมกับผู้เรียนเพิ่มมากขึ้น (ธนะพันธุ์ การคนชื่อ, 2561) ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ระบบบริหารงานและการพัฒนาบริการของห้องสมุดมีคุณภาพ สามารถนำมาประยุกต์ใช้ร่วมกับแนวคิดการบริหารงานคุณภาพ PDCA และการวิเคราะห์ SWOT สำหรับพัฒนาการให้บริการทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดแก่ผู้ใช้บริการคณะเภสัชศาสตร์ ผู้ใช้บริการภายในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และหน่วยงานภายนอกมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ซึ่งส่งผลต่อการสร้างโอกาสการเข้าถึงและใช้ทรัพยากรสารสนเทศประเภทโครงการวิจัยระดับปริญญาตรีของคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาการให้บริการฐานข้อมูล Pharmacy Term Paper คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่อย่างต่อเนื่องด้วยกลยุทธ์ Kaizen
2. เพื่อพัฒนาระบบการสืบค้นและการเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศประเภทโครงการวิจัยระดับปริญญาตรี คณะเภสัชศาสตร์ให้กว้างขวางและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นด้วยกลยุทธ์ Kaizen

ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน

1. ศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. กำหนดบริการของห้องสมุดที่จะนำกลยุทธ์ Kaizen มาใช้ในการพัฒนา
3. วางแผนและดำเนินการตามขั้นตอนการพัฒนาการให้บริการฐานข้อมูล Pharmacy Term Paper ด้วยแนวทางกลยุทธ์ Kaizen

ห้องสมุดได้วางแผนและดำเนินการตามขั้นตอน โดยใช้แนวทางของกลยุทธ์ Kaizen มาพัฒนาการปฏิบัติงานและการให้บริการ 6 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

3.1 คัดเลือกและกำหนดปัญหาที่จะดำเนินการ โดยการวิเคราะห์ปัญหาการให้บริการเอกสารประเภทโครงการวิจัย โดยพิจารณาจากผลสรุปข้อเสนอแนะในการสำรวจความพึงพอใจของผู้ใช้บริการห้องสมุดคณะเภสัชศาสตร์ ประจำปีการศึกษา และสังเกตพฤติกรรมผู้ใช้บริการที่มีต่อการใช้บริการเอกสารประเภทโครงการวิจัยระดับปริญญาตรี

3.2 ทำความเข้าใจปัญหาการให้บริการโครงการวิจัยระดับปริญญาตรี และศึกษาข้อมูลแนวทางการแก้ไขปัญหาจากองค์ความรู้ และแนวทางการพัฒนาบริการของห้องสมุดทั้งในด้านทรัพยากรสารสนเทศด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีการพัฒนา

3.3 วางแผนการแก้ปัญหา

3.3.1 กำหนดเป้าหมายการพัฒนาบริการโครงการวิจัยอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้ใช้บริการสามารถสืบค้นและเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.3.2 กำหนดวิธีดำเนินงานจากองค์ประกอบ ดังนี้

1) ทรัพยากรสารสนเทศ ดำเนินการแปลงผันเอกสารโครงการวิจัยระดับปริญญาตรีจากรูปแบบรูปแบบสิ่งพิมพ์เป็นเอกสารรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์

2) บริการของห้องสมุด สร้างฐานข้อมูลเพื่อให้บริการเป็นแหล่งข้อมูลโครงการวิจัยระดับปริญญาตรีคณะเภสัชศาสตร์ สามารถเข้าถึงได้ผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

3) ลิขสิทธิ์การเผยแพร่ ดำเนินการประสานงานและขอความยินยอมในการเผยแพร่เอกสารในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์จากคณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ซึ่งสามารถเผยแพร่เอกสารเฉพาะบทคัดย่อ (Abstract)

4) อุปกรณ์คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ จัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่อง Scanner ที่มีความทันสมัย มีประสิทธิภาพสำหรับการปฏิบัติงาน และมีโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่จะนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาบริการ

3.3.3 กำหนดระยะเวลาดำเนินงาน ห้องสมุดได้นำกลยุทธ์ Kaizen มาเป็นแนวทางในการวางแผนและดำเนินพัฒนาบริการฐานข้อมูล Pharmacy Term Paper อย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี 2557 ถึงปัจจุบัน โดยสามารถแสดงได้ตามตาราง ดังนี้

ตารางที่ 1 ระยะเวลาการดำเนินการ

ปีการศึกษา	การดำเนินการ
2557	1. วางแผนการดำเนินการตามแนวทางกลยุทธ์ Kaizen ภายใต้กระบวนการ PDCA 2. สำรวจและรวบรวมโครงการวิจัยระดับปริญญาตรี คณะเภสัชศาสตร์ที่มีให้บริการภายในห้องสมุด
2558	1. ขออนุมัติการเผยแพร่บทคัดย่อโครงการวิจัยระดับปริญญาตรีในรูปแบบฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ โดยการพิจารณาจากคณะกรรมการบริหารประจำคณะเภสัชศาสตร์ 2. แปลงผันเอกสารโครงการวิจัยในรูปแบบสิ่งพิมพ์เป็นดิจิทัลไฟล์ 3. ทดลองใช้งานและให้บริการฐานข้อมูล Pharmacy Term Paper ผ่านทางเว็บไซต์ห้องสมุดคณะเภสัชศาสตร์ 4. ประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ 5. วิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะการใช้บริการฐานข้อมูล Pharmacy Term Paper
2559	1. รวบรวมและปรับปรุงข้อมูลเพื่อให้ผู้ใช้บริการสามารถเข้าถึงโครงการวิจัย กำหนดระยะเวลา 1 เดือน หลังจากห้องสมุดได้รับเอกสารจากภาควิชาวิทยาศาสตร์เภสัชกรรม และภาควิชาบริหารเภสัชกรรม คณะเภสัชศาสตร์ 2. ตรวจสอบการเข้าถึงข้อมูลและดิจิทัลไฟล์ให้ถูกต้อง 3. ประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ 4. วิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะการใช้บริการฐานข้อมูล Pharmacy Term Paper
2560	1. ปรับปรุงระบบการสืบค้นฐานข้อมูล Pharmacy Term Paper แบบ Basic Search โดยกำหนดเขตข้อมูลในการสืบค้น ดังนี้ คำสำคัญ, ชื่อผู้แต่ง, ชื่อเรื่อง, ปีการศึกษา, และเลขหมู่ เพิ่มประสิทธิภาพการใช้ฐานข้อมูล 2. ประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ

ปีการศึกษา	การดำเนินการ
	3. วิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะการให้บริการฐานข้อมูล Pharmacy Term Paper
2561	1. ปรับปรุงกระบวนการบันทึกข้อมูลโครงการวิจัย จากการบันทึกข้อมูลแบบไฟล์เป็นการบันทึกข้อมูลแบบโฟลเดอร์ เพื่อให้การดำเนินการนำข้อมูลโครงการวิจัยสะดวก และรวดเร็ว 2. ประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ 3. วิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะการให้บริการฐานข้อมูล Pharmacy Term Paper
2562	1. ปรับปรุงกระบวนการการแปลงแผนเอกสารโครงการวิจัย ตามแนวปฏิบัติมาตรฐานสื่อดิจิทัลประเภทเอกสาร PDF 2. ประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ 3. วิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะการให้บริการฐานข้อมูล Pharmacy Term Paper 4. จัดทำคู่มือการดำเนินการพัฒนาฐานข้อมูล Pharmacy Term Paper เพื่อเป็นแนวปฏิบัติในการปฏิบัติงาน

3.3.4 กำหนดผู้รับผิดชอบและงบประมาณดำเนินการ ได้แก่ บรรณารักษ์จำนวน 1 คน ทำหน้าที่ในการควบคุม ดูแล และตรวจสอบการดำเนินงาน และผู้ปฏิบัติงานห้องสมุด จำนวน 1 คน ทำหน้าที่ในการแปลงแผนเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ และปรับปรุงข้อมูล โดยไม่มีงบประมาณในการดำเนินงาน ทั้งนี้ผู้ให้บริการห้องสมุดคณะเภสัชศาสตร์ทุกคนจะต้องร่วมกันดูแลรับผิดชอบการให้บริการ และมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการพัฒนาการให้บริการฐานข้อมูล Pharmacy Term Paper อย่างสม่ำเสมอ

3.4 กำหนดวิธีการที่ได้จากการวิเคราะห์ โดยมีการพัฒนาการให้บริการ ได้แก่

3.4.1 การพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ แปลงแผนเอกสารโครงการวิจัยโดยใช้วิธีการ Scan เอกสารให้อยู่ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ไฟล์ประเภท PDF ด้วยโปรแกรม PhotoScape และ Adobe Acrobat

3.4.2 การพัฒนาบริการ สร้างฐานข้อมูล Pharmacy Term Paper สำหรับรวบรวมและเป็นแหล่งดัชนีเอกสารประเภทโครงการวิจัยระดับปริญญาตรีคณะเภสัชศาสตร์ สามารถเข้าใช้บริการผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต จากเว็บไซต์ห้องสมุดคณะเภสัชศาสตร์

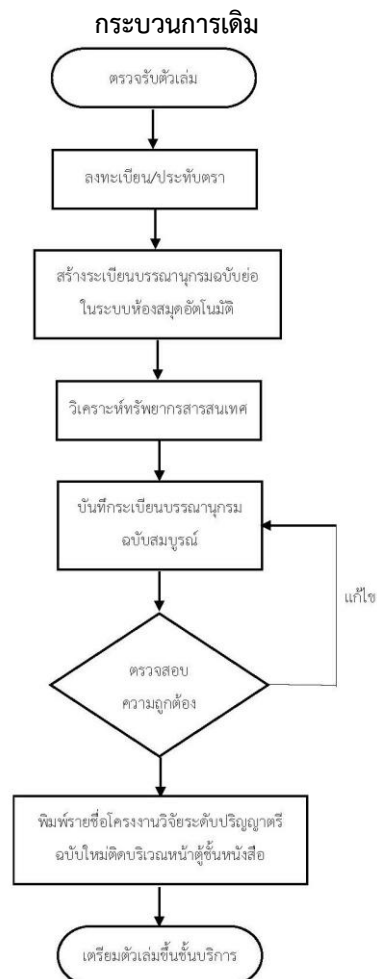
3.5 นำผลที่ได้มาวิเคราะห์ การประเมินผลการให้บริการฐานข้อมูล Pharmacy Term Paper ห้องสมุดดำเนินการจัดทำแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้รับบริการห้องสมุดคณะเภสัชศาสตร์ ประจำปีการศึกษา ในด้านทรัพยากรสารสนเทศและการเข้าถึง เพื่อนำข้อเสนอแนะและปัญหาที่ได้รับมาปรับปรุงและพัฒนาให้สอดคล้องกับพฤติกรรมและแนวทางของการให้บริการของห้องสมุดดิจิทัล

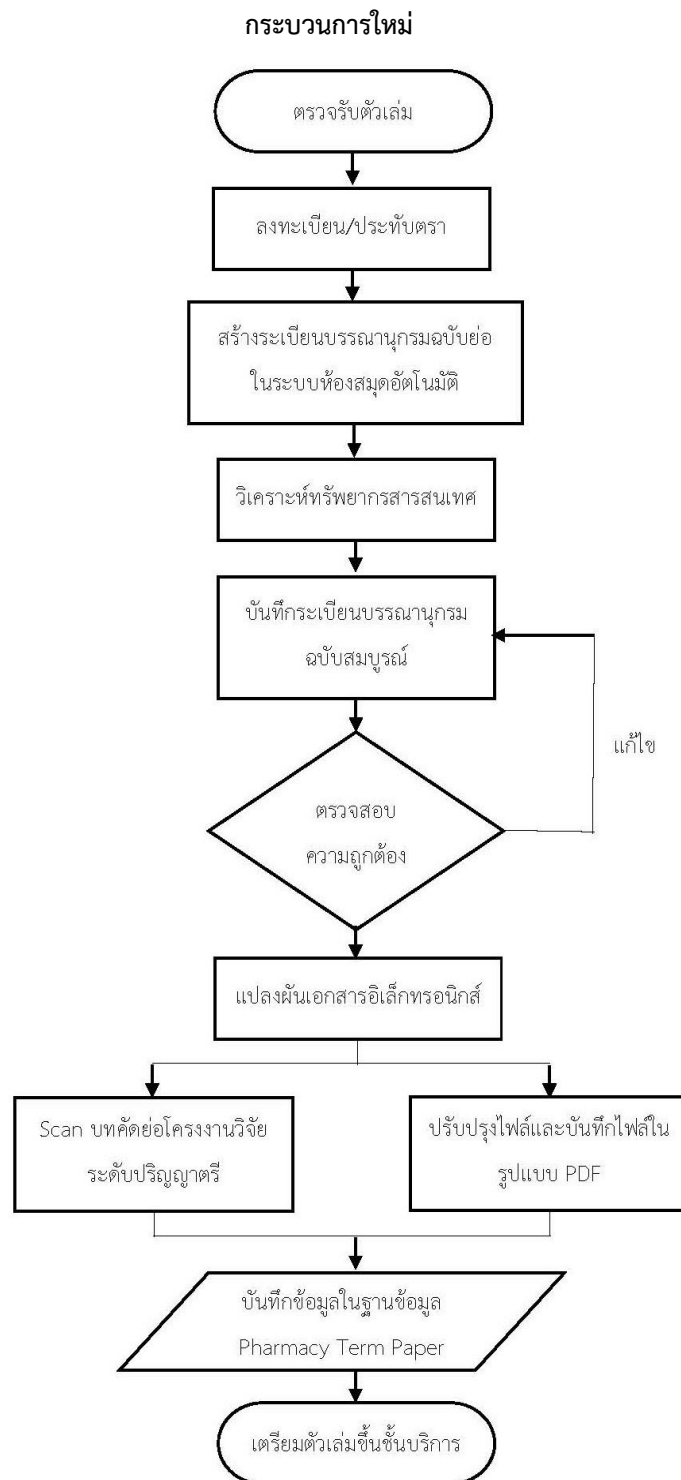
3.6 จัดทำมาตรฐานเพื่อนำไปปฏิบัติ ห้องสมุดได้มีการจัดทำและทบทวนเอกสารคู่มือสำหรับเป็นแนวปฏิบัติในการปฏิบัติงานการให้บริการฐานข้อมูล Pharmacy Term Paper ปีละ 1 ครั้ง และมีการตรวจสอบการให้บริการฐานข้อมูล Pharmacy Term Paper อย่างสม่ำเสมอกำหนด 1 ครั้ง / เดือน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของการเข้าถึงข้อมูล และความเป็นปัจจุบันของข้อมูล

ผลการดำเนินการ อภิปรายผล

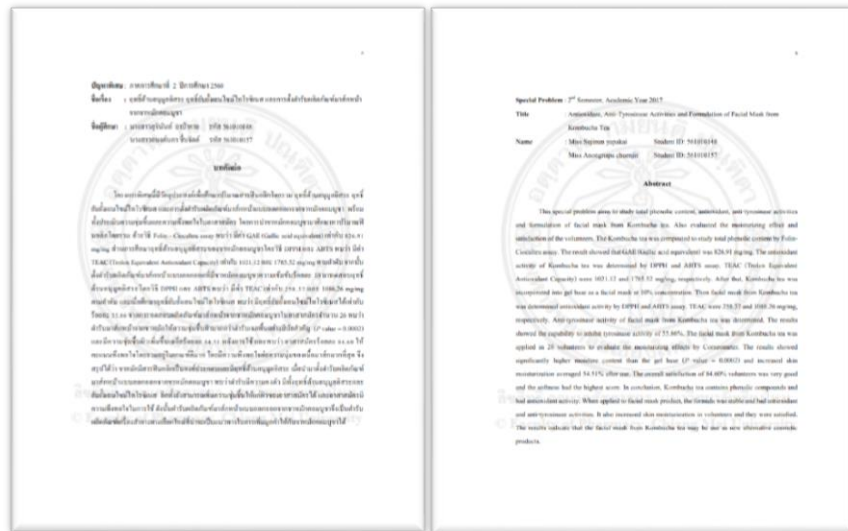
ผลการพัฒนาการให้บริการฐานข้อมูล Pharmacy Term Paper คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ อย่างต่อเนื่องด้วยกลยุทธ์ Kaizen ห้องสมุดคณะเภสัชศาสตร์ได้มีการพัฒนาปรับกระบวนการปฏิบัติงานและการให้บริการเอกสารประเภทโครงการวิจัย โดยกำหนดวิธีการให้บริการรูปแบบใหม่ และได้นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาสร้างคุณค่าในการให้บริการ

การปรับปรุงกระบวนการปฏิบัติงาน มีการปรับลดขั้นตอนการพิมพ์รายชื่อโครงการวิจัยระดับปริญญาตรีฉบับใหม่ติดบริเวณหน้าตู้ชั้นหนังสือในกระบวนการเดิม โดยการดำเนินงานกระบวนการใหม่มีการเพิ่มขั้นตอนการแปลงแผนเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ การ Scan บทคัดย่อ การปรับปรุงไฟล์และบันทึกไฟล์โครงการวิจัยระดับปริญญาตรีในรูปแบบ PDF ซึ่งมีการกำหนด Metadata ของเอกสาร PDF ที่เผยแพร่ในฐานข้อมูล และเพิ่มขั้นตอนการบันทึกข้อมูลในฐานข้อมูล Pharmacy Term Paper ซึ่งมีการสร้างระบบการบันทึกข้อมูลตามโครงสร้างมาตรฐาน MARC 21 และมีหลักเกณฑ์การลงรายการตามกฎ AACR2 ทั้งนี้ผู้ปฏิบัติงานจำเป็นต้องมีความรู้พื้นฐานและมีความเชี่ยวชาญทางด้านบรรณารักษศาสตร์ มีการควบคุมคุณภาพ และตรวจสอบความถูกต้อง ของข้อมูลและการให้บริการ โดยบรรณารักษ์

ผลการพัฒนาระบบการสืบค้นและการเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศประเภทโครงงานวิจัยระดับปริญญาตรี คณะเภสัชศาสตร์ให้กว้างขวางและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นด้วยกลยุทธ์ Kaizen ทำให้ห้องสมุดมีฐานข้อมูล Pharmacy Term Paper ที่สามารถสืบค้นโดยใช้เครือข่ายอินเทอร์เน็ตผ่านทางเว็บไซต์ของห้องสมุดคณะเภสัชศาสตร์ URL: <http://library.cmu.ac.th/faculty/pharmacy/termpaper> ในรูปแบบ Basic Search และผู้ใช้บริการการเข้าถึงข้อมูลทางบรรณานุกรมและบทคัดย่อ (Abstract) โครงการวิจัยในรูปแบบ PDF

ภาพที่ 1 แสดงหน้าจอบทคัดย่อ (Abstract) โครงการวิจัยในรูปแบบ PDF

อภิปรายผล

จากการศึกษา การนำกลยุทธ์ Kaizen ไปใช้ในการพัฒนาฐานข้อมูล Pharmacy Term Paper ทำให้ห้องสมุดได้แนวทางในการปรับปรุงกระบวนการให้บริการทรัพยากรสารสนเทศประเภทโครงงานวิจัย ที่สอดคล้องกับพฤติกรรมและความต้องการของผู้ใช้บริการ ในด้านการพัฒนาฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เฉพาะสาขาวิชาเภสัชศาสตร์ที่สนับสนุนการเรียน การสอน การค้นคว้าวิจัย และการพัฒนาเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์อย่างสะดวกทั้งภายในและภายนอกเครือข่ายมหาวิทยาลัย ในการดำเนินการให้บริการฐานข้อมูล Pharmacy Term Paper ของห้องสมุดคณะเภสัชศาสตร์ ได้กำหนดแนวทางและเป้าหมายการพัฒนาบริการให้ดีขึ้น มีการปรับปรุงการให้บริการอย่างต่อเนื่อง

ทั้งนี้จากผลการปฏิบัติงานของบรรณารักษ์ และผู้ปฏิบัติงานห้องสมุด ทำให้เกิดทักษะการวิเคราะห์ปัญหา วางแผนการดำเนินงาน การปรับปรุงกระบวนการทำงานอย่างเป็นระบบ โดยมีหลักการ PDCA เป็นเครื่องมือในการวางแผน การตรวจสอบ การประเมินผลการปฏิบัติงาน และมีแนวทางกลยุทธ์ Kaizen ทำให้เกิดพฤติกรรมการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยทำให้เกิดแนวคิดในการปฏิบัติงาน คือ ทบทวน ปรับปรุง ถ่ายทอด ปฏิบัติสม่ำเสมอ ส่งผลให้ห้องสมุดมีการบริการที่ทันสมัย มีการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในรูปแบบสิ่งพิมพ์แปลงผันเป็นรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ที่เอื้อประโยชน์ต่อผู้ใช้บริการในการสืบค้นและเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์สำหรับการศึกษา และการวิจัยได้อย่างสะดวก

สรุปผล ข้อเสนอแนะ และการนำไปใช้ประโยชน์

สรุปผล

การพัฒนาการให้บริการฐานข้อมูล Pharmacy Term Paper โดยใช้กลยุทธ์ Kaizen ทำให้ห้องสมุดคณะเภสัชศาสตร์มีฐานข้อมูลเฉพาะสำหรับสืบค้นโครงงานวิจัยระดับปริญญาตรีของคณะเภสัชศาสตร์ที่ผู้ใช้บริการสามารถเข้าถึงเอกสารประเภทบทคัดย่อ (Abstracts) ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ได้อย่างสะดวก รวดเร็ว นอกจากนี้ยังทำให้ผู้ใช้บริการมีโอกาสในการเข้าถึงและใช้โครงงานวิจัยระดับปริญญาตรีได้อย่างกว้างขวางด้วยการสืบค้นฐานข้อมูลผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งห้องสมุดได้ดำเนินการพัฒนาการให้บริการอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ ส่งผลต่อการให้บริการของห้องสมุดที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องต่อความต้องการ และพฤติกรรมของผู้ใช้บริการ

ในด้านการให้บริการฐานข้อมูล Pharmacy Term Paper ห้องสมุดได้ดำเนินการสำรวจความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ ด้านทรัพยากรสารสนเทศและการเข้าถึง หัวข้อ ฐานข้อมูลเฉพาะของห้องสมุด Pharmacy Term Paper เป็นประโยชน์ และสืบค้นได้ง่าย ตั้งแต่ปีการศึกษา 2558-2562 กำหนดความพึงพอใจใน 5 ระดับ คือ 1 พึงพอใจน้อยที่สุด 2 พึงพอใจน้อย 3 พึงพอใจปานกลาง 4 พึงพอใจมาก 5 พึงพอใจมากที่สุด โดยนำมาคำนวณหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นรายข้อใช้เกณฑ์และการแปลความหมายค่าเฉลี่ย Likert Scale และ Absolute Criteria พบว่าผู้ใช้บริการมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด คือ ปีการศึกษา 2560 (ค่าเฉลี่ย 4.23) ความพึงพอใจในระดับมาก ดังนี้ ปีการศึกษา 2558 (ค่าเฉลี่ย 4.02) ปีการศึกษา 2559 (ค่าเฉลี่ย 3.82) ปีการศึกษา 2561 (ค่าเฉลี่ย 3.94) และปีการศึกษา 2562 (ค่าเฉลี่ย 3.78)

ข้อเสนอแนะ

การให้บริการฐานข้อมูล Pharmacy Term Paper ได้มีการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ให้แก่ผู้ใช้บริการทราบ โดยจากการให้บริการมีข้อเสนอแนะในการพัฒนาฐานข้อมูล ดังนี้

1. การพัฒนาฐานข้อมูล
 - 1.1 ระบบสืบค้นฐานข้อมูล มีข้อเสนอแนะให้เพิ่มการสืบค้นแบบ Advance Search เพื่อให้สามารถกำหนดเขตข้อมูลการสืบค้นได้มากกว่า 1 เขตข้อมูล
 - 1.2 การแสดงผลข้อมูลควรมีการกำหนด Layout ที่เป็นสัดส่วน
2. การให้บริการ
 - 2.1 ควรมีการศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมทางด้านลิขสิทธิ์และจริยธรรมในการเผยแพร่เอกสารฉบับเต็ม Full Text
 - 2.2 ควรมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้ฐานข้อมูล Pharmacy Term Paper
 - 2.3 ควรมีการให้บริการโครงงานวิจัยฉบับเต็ม Full Text โดยให้มีการใช้ระบบยืนยันตัวตนเพื่อแจ้งความประสงค์ขอใช้บริการสำหรับผู้ใช้บริการภายในคณะเภสัชศาสตร์ผ่านระบบ Intranet

การนำไปใช้ประโยชน์

บริการฐานข้อมูล Pharmacy Term Paper เป็นการพัฒนาที่ทำให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ใช้บริการห้องสมุด และผู้ให้บริการห้องสมุด สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ผู้ใช้บริการสามารถเข้าถึงโครงงานวิจัยระดับปริญญาตรีของคณะเภสัชศาสตร์ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์จากการให้บริการฐานข้อมูล Pharmacy Term Paper
2. ผู้ใช้บริการมีโอกาสในการเข้าถึงโครงงานวิจัยระดับปริญญาตรีของคณะเภสัชศาสตร์ได้อย่างกว้างขวางผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

3. ห้องสมุดมีเครื่องมือสำหรับเป็นแนวปฏิบัติในการพัฒนาการให้บริการและส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดอย่างต่อเนื่องจากการใช้แนวคิดกลยุทธ์ Kaizen

รายการอ้างอิง

- ชวิศร ปุคะภาค. (2555). *การปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่องตามหลักการไคเซ็นโดยเริ่มจากสิ่งง่ายไปหาสิ่งยาก คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม* (รายงานผลการวิจัย). มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ธนะพันธุ์ การคนชื่อ. (2561). *การพัฒนาบริการสอนการรู้สารสนเทศอย่างต่อเนื่องด้วยแนวทางไคเซ็น*. PULINET Journal, 5(2), 108-118.
- บุรณะศักดิ์ มาตหมาย. (2551). *การปรับปรุงอย่างต่อเนื่องตามแบบ PDCA*. สืบค้นเมื่อ 31 กรกฎาคม 2563, จาก http://inf.ocs.ku.ac.th/document/pdf/Kaizen_PDCA.pdf
- ปรียาวดี ผลเอนก. (2558). *การจัดการคุณภาพ*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.